

Prav spričo pomembnosti in kakovosti pričujočega dela je potrebno naštet vse te slabosti, ki se utegnejo zdeti komu malenkostne, pa jih je le preveč – ravno v pisanju o kulturi in narodnostnem položaju. Naj bo ocena svarilo, da se je treba takega kočljivega pisanja lotiti strokovno stvarno, pa izdajanja takih del tudi s polno odgovornostjo vseh, ki so navedeni v kolofonu.

Vilko Novak
Ljubljana

PRISPEVEK K ZGODOVINI SLAVISTIKE

Materialien zur Geschichte der Slawistik in der Steiermark. Bearbeitet von E. Prunč und L. Karničar unter Mitarbeit von E. Krainz. Graz 1987. 168 str.

Dvojezičnemu predgovoru, ki seznanja z nastankom in značajem dela, sledi prvi, obsežnejši del publikacije: Gradivo za bibliografijo slovenskih in slovenističnih tiskov na avstrijskem Štajerskem (13–99). Čeprav glavnina te bibliografije – natančno vzeto – ne sodi pod naslov publikacije, je to koristen pregled vsega (kar je v razvidu) od 1613 (Evangelia inu lystuvi) do 1914 (ponatis Miklóša Küzmiča Molitvene knige) natisnjeno slovenskega v Gradcu, založenega pa tudi (prekmurski tiski) v Radgoni. Starejši slavist se »na pamet« spomni med prelistavanjem, da niso omenjene npr. Simona Jenka Poezije, ki jih je ljubljanski založnik Giontini dal natisniti pri Leykamovih dedičih v Gradcu v novembru 1864, z letnico 1865. Razen del (predvsem nabožnih in sicer praktičnih) vzhodnoštajerskih pisateljev prevladujejo med temi tiski dela prekmurskih avtorjev, med katerimi je Mikloš Küzmiča zastopan s 37 enotami, za njim pa Jožef Borovnjak (delno kot prireditelj M. Küzmič in J. Košiča ponatisov) s 16 enotami. Drugi prekmurski pisatelji so manj zastopani. Radgona (današnja avstrijska) ni bila stoletja le pomembno gospodarsko središče »ogrskih Slovencev«, marveč s svojimi založniki Weitzingerji in Zemlič (Semlitsch) tudi pospeševatelj njihovih duhovnih potreb ter tako s temi narečnimi knjigami kot pozneje s širjenjem mohorskih knjig iz tega kraja narodnostno pomembno kulturno žarišče.

Na nekdanjem Štajerskem tiskane in izdane slovenske in slovenistične knjige kličejo po strokovni obravnavi, začenši z razvojem v njih uporabljenih črkopisov (bohoričica, dajničica, ki v bibliografiji iz tehničnih vzrokov ni upoštevana, madžarski črkopis, gajica) do vsebinskega značaja, avtorjev, prirediteljev ponatisov, založnikov itn.). Tudi hvaležna naloga za graško slavistiko.

Drugi del: Gradivo za zgodovino slavistike na univerzi Karla Franca v Gradcu (brez slovenskega naslova, 101–168) vsebuje v prvem poglavju naslove seminarskih nalog na tamkajšnjem Inštitutu za slavistiko, ki kaže tako provenienco njihovih avtorjev iz raznih slovanskih dežel, kot na raven in značaj dela tedanjih profesorjev od Gr. Kreka in K. Štreklja do V. Oblaka, M. Murka, R. Nahtigala in Fr. Ramovša. Obenem pa te naloge in disertacije govorijo o svojih avtorjih, med katerimi so le redki dosegli vidno mesto v slovenistiki (A. Breznik, J. Glonar, Fr. Ilešič, I. Koštiál, Fr. in J. Kotnik, F. Ramovš, J. Tominšek, J. Wester).

Na dveh straneh so natisnjeni naslovi člankov in razprav novejših graških slavistov (S. Hafner, J. Matl, E. Prunč, L. Sadnik, M. Trummer) o zgodovini graške slavistike.

Mogoče najbolj mikavno za današnjega slavista je tretje poglavje tega dela: Slavistična in slovenska predavanja 1848–1919, kjer so naštet tudi slovenska predavanja na teološki, medicinski in pravni fakulteti (do 1855/56). Slavistična in posebej slovenistična predavanja od K. Kvasa do R. Nahtigala pa zaslužijo – kljub dosedanjim pregledom in oznakam – natančnejši razbor z raznih vidikov, saj so to bila pred ustanovitvijo ljubljanske univerze najštevilnejša slovenistična predavanja. (Ali je Oblak natisnjen »Vratoslav« dosledno le tu, ali tudi v izvirnikih?)

Izdajatelji sami čutijo pomanjkljivosti v bibliografiji ter želijo dati »pobudo za temeljitejše preučevanje tega vidika slovenske kulture na Štajerskem« (12). Za opravljeno delo pa gre vsem sodelavcem priznanje.

Vilko Novak
Ljubljana